NOVEMBER 2017

HANTVERKSMÄSSA
Försäljning av lokalt hantverk
Mikaelskyrkan 11–12 november

askims församling

www.svenskakyrkan.se/askim

MARTIN LUTHER – 500 ÅR SEDAN REFORMATIONEN

ASKGRAVLUND OCH FÖRSAMLINGSHEM INVIGDA

MINNESGUDSTJÄNSTER MED MUSIK

www.facebook.com:
Askims församling, Askims kyrka,
Mikaelskyrkan, Billdals kyrka

Svenska kyrkan
ASKIMS FÖRSAMLING

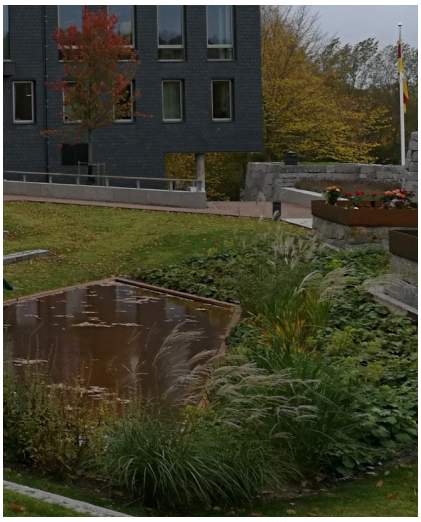

Foto: Per-Olov Mattsson

En tidning från

ASKIMS FÖRSAMLING
Skalldalsvägen 1B, 436 52 HOVÅS

031-731 63 10

Expedition för Askims kyrka,
Billdals kyrka och Mikaelskyrkan.

askim.forsamling@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/askim

I REDAKTIONEN
Peter Hellgren, *kyrkoherde*
Mathias Holmqvist, *projektanställd*
Bodil Norstedt, *förtroendevald*
Ingela Olander, *diakon*
Magdalena Oldin, *kommunikatör*

LAYOUT OCH REDIGERING
Magdalena Oldin

OMSLAGSBILD
Askims askgravlund
Foto: Per-Olov Mattsson

ANSVARIG UTGIVARE
Peter Hellgren

SYNPUNKTER
Ta gärna kontakt med någon i redaktionen för synpunkter.

TRYCK
Sandstens Tryckeri AB

ALLHELGONAHELGEN

EN TID DÅ VI TÄNKER särskilt på nära och kära som inte finns med oss längre. Vi tänder ljus på våra anhörigas gravar och smyckar med kransar och blommor. Kyrkor och kapell är öppna i samband med gravsmyckning på de kyrkogårdar som ligger i Askims församling, öppettider finns på sista sidan.

MARTIN LUTHER. 2017 uppmärksammas att det var 500 år sedan Martin Luthers teser inledde reformationen. Martin Berntson, teologie doktor, har skrivit några tankar om detta.

FÖRSAMLINGSHEM OCH ASKGRAVLUND INVIGDA. Samtidigt som Askims nya församlingshem har byggts har Svenska kyrkan i Göteborg också anlagt en askgravlund i anslutning till Askims kyrka och Askims södra kyrkogård.

ASKIMS FÖRSAMLING EGEN EKONOMISK ENHET 2018. De 25 församlingarna i Göteborg har varit samlade under Göteborgs kyrkliga samfällighet. Denna organisation upphör vid årsskiftet och det kommer istället att bildas nio nya pastorat varav Askims församling är ett.

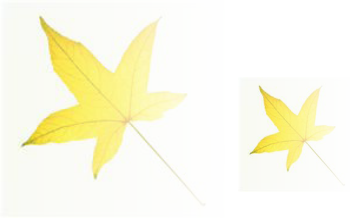
HANTVERKSMÄSSA. Den 11-12 november är det försäljning av lokalt hantverk i Mikaelskyrkan. Kom och ta del av all kreativitet som finns i vår stadsdel!

MUSIK I HÖST. Askims kyrka får besök av Chalmers manskör och även damkören Almira. I Billdals kyrka har den nya kören Billdal Voices premiärframträdande. Lys upp höstmörkret med en musikupplevelse!

MEDLEM I SVENSKA KYRKAN. Svenska kyrkan är inte bara kyrkobyggnader med gudstjänster, dop, vigslar och begravningar. Svenska kyrkan verkar för att vara människor nära och sprida det kristna budskapet på flera olika områden och på ett flertal sätt. Läs om hur du som medlem bidrar till verksamheten.

I ALLHELGONAHELGEN är det minnesgudstjänster med musik i våra kyrkor. Stilla musik, namnen på dem som gått bort under året läses upp och ljus tänds för var och en.

Magdalena Oldin, kommunikatör
031-731 63 14
magdalena.oldin@svenskakyrkan.se

KYRKBUSS TILL BILLDALS KYRKOGÅRD

Alla helgons dag
lördag 4 november

Från	
Mikaelskyrkan	13.00
Askims kyrka	13.10
Billdals kyrka	13.20

Bussen går tillbaka samma väg, avfärd från Billdals kyrkogård 14.30.

Anmälan till församlingsexpeditionen, 031-731 63 10, senast 30 oktober.
Resan är kostnadsfri.

EN ÖVERSKATTAD REFORMATOR?

UNDER ÅRET 2017 har det historiska minnet av reformatorn Martin Luther brukats och tolkats på olika sätt. Firandet har varit mer intensivt i länder som Tyskland och Danmark än i Sverige, detta trots att vi tillmäter Luther stor betydelse för vår svenska kulturella särart. Ett återkommande mantra utgörs ju av att vi svenskar har ”Luther på axeln”, ett uttryck och en tankemodell som egentligen dyker upp först i början av 1980-talet.

PÅ SÄTT OCH VIS är det lite märkligt att Luthers spikande av de 95 teserna mot avlaten uppmärksammas så intensivt. På sätt och vis är nog Luthers insatser en aning övervärderade. Om vi leker lite med så kallad kontrafaktisk historieskrivning kan vi nog tänka oss att det hade blivit någon form av reformation även utan honom. Han var dessutom beroende av både teologiska kollegor och av världslig makt. I vårt eget land har faktiskt Luthers lärjunge Philipp Melanchton haft större betydelse än sin lärofader när det gäller det praktiska genomförandet av reformationen. Det är dessutom först under 1800-talet som Svenska kyrkan på allvar började kalla sig ”luthersk”.

SAMTIDIGT SKALL VI heller inte undervärdera Luther. För det första var och är han en viktig symbolgestalt, en person som genom sin konfrontativa hållning gentemot påvedömet röjde marken för senare teologer och förmådde världslig makt att ta ställning för eller emot de nydanande idéer som förfäktades. För det andra var han upphovsman till den lilla (och stora) katekesen och till ett stort antal psalmer som i båda fallen utgjorde oumbärliga redskap i det flersekellånga bildningsprojekt som reformationen utgjorde. För det tredje måste vi erkänna att Luther som teologisk författare faktiskt har haft betydelse och då tänker jag inte bara på innehållet i hans skrifter utan också på den mediala revolution som han blev en del av. Ett av de mest innovativa inslagen i Luthers livsgärning var att han skrev sina böcker på folkspråket. Medan hans motståndare kunde hävda att vanligt folk inte borde bekymra sig om de teologiska och kyrkorättsliga striderna, ansåg Luther att alla skulle få ta del av konfliktlinjerna och själva bilda sig en uppfattning. Konsekvensen blev att Luthers idéer spreds från stad till stad. Därtill upplevde boktryckeribranschen – som dittills inte varit särskilt lönsam – en högkonjunktur.

MARTIN LUTHERS INSATSER skall inte underskattas, men inte heller tillskrivas en så världsomvälvande betydelse som så ofta är fallet. Min egen fromma förhoppning är att detta jubileumsår skall föda ett nyvaknat intresse för studiet av andra 1500-talsteologer (både lutherska, reformerta och katolska) och för förståelsen av de samhällsstrukturer som gav förutsättningarna för Luthers framgångar och som banade väg för den moderniseringsprocess som reformationen är en del av.

Martin Berntson, teologie doktor

TACK FÖR ATT DU RÖSTADE I

Kyrkoval
17SEP2017

Resultat i val till kyrkofullmäktige i Askim

Arbetarepartiet - Socialdemokraterna (S) 6 mandat

Partipolitiskt obundna i Svenskakyrkan (POSK) 13 mandat

Öppen kyrka - en kyrka för alla (ÖKA) 6 mandat

Askgravlunden invigs av kontraktsprost Martin Lindblad.
Foto: Göran Ramsli

BYGGPROJEKTEN INVIGDA OCH I BRUK

DEN NYA ASKGRAVLUNDEN och församlingshemmet vid Askims kyrka invigdes båda söndagen den 27 augusti. Efter högtidsmässa i Askims kyrka gick man ner till askgravlunden som invigdes av kontraktsprost Martin Lindblad. Det var sedan dags att officiellt inviga församlingshemmet. Ibbe, 10 år, klippte bandet och kyrkoherde Peter Hellgren kunde välkomna de många besökarna in på förtäring, mingel och musik.

DAGEN AVSLUTADES MED en festlig konsert i Askims kyrka. En stråkkvartett från Göteborgs symfoniker, Christina Franzén, sopran, Kyrkokören, Ladies International Choir samt medlemmar ur Billdals damkör framförde musik av Mozart, Bach, Gounod, Schubert och Händel. Församlingens fyra musiker - Karin Bengmark, Göran Bejstam, Eivor Ideskog och Peter Johanson - medverkade.

Invigningsveckan bjöd på olika program varje kväll - föredrag, diskussion och musik.

ASKGRAVLUNDEN ÄR EN PLATS med ett gemensamt gravområde. Anhöriga är välkomna att närvara vid gravsättningen om de önskar. Gravsättningen sker i enkel urna av nedbrytbart material som tillhandahålls av kyrkogårdsförvaltningen. I askgravlunden finns inga markerade gravar, det går inte att själv välja placering av aska. Gravstenar, ljus, växter eller dekorationer får inte sättas ut i gravområdet - däremot gärna snittblommor och ljus på separat smyckningsplats som sköts av kyrkogårdsförvaltningen. Kyrkogårdsförvaltningen ombesörjer att namnplakett för dem som är gravsatta sätts upp på smyckningsplatsen.

DENNA NYA BEGRAVNINGSPLATS är ett välkommet tillskott i området. Redan första veckan efter invigningen var det gravsättningar av urnor som väntat på att askgravlunden skulle stå klar. Askgravlund är ett mer personligt alternativ än minneslund som är ett helt anonymt gravskick.

I GÖTEBORG är det kyrkogårdsförvaltningen som ansvarar för alla kyrkogårdar. Om man har frågor om askgravlunden eller någon annan begravningsplats så ska man kontakta:

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNINGEN

Telefon: 031-731 80 80
gbg.begravning@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/goteborg/kgf

FÖRSAMLINGSEXPEDITION

Skalldalsvägen 1B
436 52 HOVÅS

ÖPPETTIDER

Säkrast vardagar 10.00 - 12.00 och 13.00 - 14.00

Telefon: 031-731 63 10
E-post: askim.forsamling@svenskakyrkan.se

Församlingsexpeditionen har flyttat in i fräscha lokaler i Askims nya församlingshem. **Välkommen!**

Svenska kyrkan
I GÖTEBORG
ASKIMS FÖRSAMLING

Svenska kyrkan
ASKIMS FÖRSAMLING

ASKIMS FÖRSAMLING EGEN EKONOMISK ENHET 2018

SVENSKA KYRKAN I GÖTEBORG organiseras om. Från att de 25 församlingarna varit samlade under Göteborgs kyrkliga samfällighet blir det nu nio nya enheter, pastorat. För många församlingar innebär detta en sammanslagning med en eller flera andra församlingar.

ASKIMS FÖRSAMLING med sina tre kyrkor slås inte samman med någon annan församling utan blir en egen ekonomisk enhet. Man ska nu i församlingen överta funktioner som tidigare skötts gemensamt i Göteborgs kyrkliga samfällighet.

Askims nya församlingshem

CAFÉ

torsdagar och fredagar
12.00-15.00

ÖPPEN KYRKA

Askims kyrka fredagar 15.30 - 17

Präst eller diakon finns på plats för den som vill ha någon att tala med.
16.00 Själaringning för de församlingsbor som avlidit under veckan.

MÄSSA I TORSDAGS-KVÄLL

I Mikaelskyrkan firas en stilla mässa klockan 19.00 varje torsdag!

Efteråt finns det kaffe och te.

Välkommen!

HÖSTLOV VECKA 44

De öppna barnverksamheterna i Hovås och Billdal, barnkörerna samt DAX och Änglafritids har höstlovsstängt 30 oktober - 3 november.

I Mikaelskyrkan har Minstingen och Fredagsskoj öppet som vanligt!

HANTVERKSMÄSSA

Tjugo utställare!

Försäljning av lokalt hantverk
Mikaelskyrkan 11-12 november 13.00-16.00

Kom och ta del av all kreativitet som finns i vår stadsdel!

Juldekorationer – bruksföremål – leksaker – smycken – armband - sjalar – ljusstakar – skålar - barnkläder - handgjorda kort – stickat – virkat - vävt - tovat och mycket mer i trä, metall, tyg, ull, betong, papper, keramik och mer. Även hembakt mm.

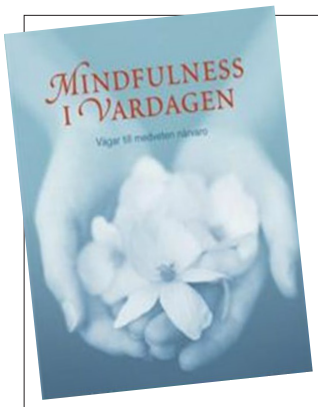
Kaffeservering i samarbete med Röda Korset Askim

Behållningen från arrangemanget går till projekt i Zimbabwe

Messy Church

En kväll i gemenskap för alla, med ett annorlunda sätt att vara kyrka.

BILLDALS KYRKA
Tisdag 21 november 17-19

NYFIKEN PÅ MINDFULNESS?

I församlingen hålls regelbundet kurser i mindfulness.

Välkommen att anmäla intresse till **Ola Hedenrud**, präst och mindfulnessinstruktör.

Telefon: 0737-73 86 35
E-post: ola.hedenrud@svenskakyrkan.se

MUSIK I ASKIMS KYRKA

CHALMERS MANSKÖR

Söndag 29 oktober 19.00

Chalmers manskör sjunger klassiska manskörssånger av bland andra Otto Olsson, Geijer och Eklöf.
Mathias Harms dirigent
Peter Johanson ackompanjemang

DAMKÖREN ALMIRA

Söndag 12 november 19.00

Körsång med damkören Almira.
Sofie Peters dirigent

MUSIK I BILLDALS KYRKA

BILLDAL VOICES

Söndag 12 november 18.00

Musikgudstjänst med den nya kören Billdal Voices (premiärframträdande!) med gästsolist och husband.

BILLDALS JULKÖR

En projektkör som övar ett par gånger och sedan medverkar första advent (3/12 10.00) och julkonserten (10/12.18.00). **Första övningen torsdag 30 november 19.00.**

Mer information:
goran.bejstam@svenskakyrkan.se
karin.bengmark@svenskakyrkan.se

SKÄL ATT TILLHÖRA SVENSKA KYRKAN

Varje medlem behövs för att Svenska kyrkan ska kunna fortsätta sin verksamhet. Tack vare medlemmarnas kyrkoavgifter kan Svenska kyrkan erbjuda en mångfaldig verksamhet. Anledningarna till att vara medlem i Svenska kyrkan är många!

LIVETS STORA HÄNDELSER

Vi människor har ett behov av riter och att uppmärksamma högtider. I Svenska kyrkan finns lång erfarenhet av att välkomna det nya barnet, att erbjuda tonåringar ett tillfälle att få brottas med frågor om vem man är och vad man tror på, att manifestera kärleken till den man älskar och att få ta farväl när en anhörig eller nära vän gått bort.

SOLIDARITET – FÖR ALLA ÖVERALLT

Svenska kyrkan arbetar utifrån att alla människor är lika mycket värda oavsett kön, ålder, sexuell läggning, trosuppfattning och hur mycket pengar man har. På en del orter finns soppkök för hemlösa, på andra ställen erbjuds aktiviteter för ensamma, gamla eller socialt utsatta människor. Svenska kyrkan finns också runt om i världen till stöd för turister, studenter och bofasta utlandssvenskar. Genom att vara med i Svenska kyrkan bidrar du till att både du och andra kan ta del av detta sociala arbete.

BARN OCH UNGDOMAR

I Svenska kyrkan finns en särskild omsorg om barn och ungdomar, för deras växande och för att ge dem trygghet. 150 000 barn och ungdomar deltar regelbundet i Svenska kyrkans olika verksamheter, som scouter, musiklek, tjejgrupper, söndagsskola och barntimmar. Dessutom konfirmeras nästan 50 000 tonåringar varje år.

KULTUR, MUSIK OCH KÖRER

I Svenska kyrkan kan du utveckla ditt musikintresse. Du kan sjunga i kör, spela instrument eller gå på konsert. Svenska kyrkan bär på en rik kulturskatt och är en av Sveriges största arrangörer av musikevenemang. Över 100 000 människor i alla åldrar sjunger i någon av Svenska kyrkans körer.

KYRKOBYGGNADERNA

Våra kyrkobyggnader är fulla av historia. På många håll fungerar kyrkan som ett historiskt landmärke som har en särskild plats i människors hjärtan. Kyrkobyggnaden är även uppskattad som en tyst avskild plats för egna tankar.

OLYCKOR, KRISER OCH KATASTROFER

Svenska kyrkan samarbetar med samhällets övriga krisberedskap vid större olyckor. Erfarenheten att möta människor i sorg och kris är till stor nytta och den öppna kyrkan blir en stilla plats för tankar och en mötesplats för sörjande.
Tack vare ett världsomspännande samarbete med andra kyrkor och organisationer arbetar också Svenska kyrkan för att hjälpa till vid naturkatastrofer eller i krigshärjade områden. För de svenskar som befinner sig utomlands finns stöd att få hos Svenska kyrkans utlandsförsamlingar.

EN PLATS FÖR EFTERTANKE

Oavsett om du ser dig som troende, sökare eller tvivlare så finns Svenska kyrkan för att dela dina och andras funderingar kring livet, döden, glädjen och sorgen. Oavsett vilka vi är erbjuder Svenska kyrkan ett sammanhang där vi får träffa varandra och där vi får möta Gud – en Gud som befriar och bär.

ANMÄLAN OM INTRÄDE I SVENSKA KYRKAN

Namn: .....
Personnummer: .....
Adress: .....

Ort och datum: .....
Namnunderskrift: .....

Jag är
- ☐ Döpt i Svenska kyrkans ordning
- ☐ Döpt i annan kristen kyrkas ordning
- ☐ Inte döpt
- ☐ Konfirmerad i Svenska kyrkans ordning
- ☐ Konfirmerad i annan kristen kyrkas ordning
- ☐ Inte konfirmerad

Fyll i och skicka in anmälan till: Askims församling, Skalldalsvägen 1B, 436 52 HOVÅS
När församlingen fått in din anmälan skickas ett bevis om inträde. Välkommen till Svenska kyrkan!

Svenska kyrkan
ASKIMS FÖRSAMLING

GUDSTJÄNSTER I ALLHELGONAHELGEN

ALLA HELGONS DAG 4 NOVEMBER

Askims kyrka	**11.00**	Gudstjänst, Peter Hellgren, Kyrkokören
	17.00	Minnesgudstjänst med musik, Jan Falk Violinisten Bengt Gustafsson från Göteborgs Symfoniker spelar vacker meditativ musik ackompanjerad av Peter Johanson på kyrkans Steinwayflygel.
Kapellet på	**18.00**	Gudstjänst, Jessica Åström
Billdals kyrkogård		**Ingen gudstjänst i Billdals kyrka denna dag.**

Foto: Tommy Hvitfeldt

SÖNDAGEN EFTER ALLA HELGONS DAG 5 NOVEMBER

Askims kyrka	**11.00**	Högmässa, Ciccie Pernveden Malm
Mikaelskyrkan	**16.00**	Minnesgudstjänst med musik, Ciccie Pernveden Malm Paula Gustavsson Apola cello, Eivor Ideskog piano/orgel
Billdals kyrka	**18.00**	Minnesgudstjänst med musik, Jessica Åström, Pernilla Carli Alma Bengmark sång, Karin Bengmark piano

Foto: Håkan Sjunnesson/IKON

GRAVSMYCKNING

I samband med gravsmyckning på kyrkogårdarna i Askims församling håller kyrkor och kapell öppet enligt nedan.

ASKIMS SÖDRA KYRKOGÅRD

Askims kyrka och Askims nya församlingshem öppna:
Fredag 3 november 12.00-17.00

Välkommen in för en stilla stund, en kopp kaffe/te och kanske någon att samtala med!

ASKIMS NORRA KYRKOGÅRD

Mikaelskyrkan öppen:
Torsdag 2 november 13.00-19.00
Fredag 3 november 13.00-17.00

Kaffe, te och varm choklad serveras på kyrktorget. Välkommen in för en stilla stund, ljuständning, samtal...

BILLDALS KYRKOGÅRD

Ambjörnhagens kapell öppet:
Fredag 3 november 14.00-18.00
Lördag 4 november 14.00-18.00

Välkommen in på kaffe, kaka, levande musik och en stunds gemenskap. Utomhus serveras buljong!

Askims södra kyrkogård

Askims norra kyrkogård

Billdals kyrkogård

